

KARLINSZKY Balázs

Magyarok Nagyasszonya, Mindszenty-émléktemplom Our Lady of Hungary Church, Mindszenty Memorial Church

Cholnoky Jenő utca-Ady Endre utca 31.,
Helyrajzi szám: 4273/149

A veszprémi Cholnoky-lakótelep a Balatonalmádi és Budapest felé vezető országutak közötti, délkelet felé körívk-szerűen kinyúló kertvárosi övezeten túl jött létre az 1980-as években, és ellentétben a „nagy” lakóteleppel, annál lényegesen szellősebb beépítésű, és jellemzően négyemeletes panelépületekből áll. Lakosainak száma az ezredfordulón 4400 volt. A városrész kezdetben a Szent Margit-plébánia területéhez tartozott, azonban szinte a lakóépületek felhúzásával egy időben megfogalmazódott a lehetőségekhez igazodó kápolna megteremtésének igénye. Kezdetben egy lakóépület aljában kialakított kápolnát használtak a hívek, majd 1992-ben szentelték fel a ma Magyarok Nagyasszonya-plébánia-templom, Mindszenty-émléktemplom néven ismert épületet, amely Veszprém ötödik, legfiatalabb plébániájának temploma. Az építési költségeket kezdetben Dr. Kögl Lénárd veszprémi kanonok, korábbi püspöki főszámvevő útján egy svájci adományozó, Mindszenty József bíboros korábbi titkára, Dr. Mészáros Tibor fedezte. A templom építését Schall Tamás szervezőlelkész, plébános irányította, a tervekét Ruttkay Gyula mérnök készítette.

1991. október 14-én sor került az ünnepélyes alapkövetételre. A bokrétaünnepség 1992 júliusának elején volt, a Magyarok Nagyasszonya-plébániatemplom, Mindszenty-émléktemplom felszentelése pedig a templom titulusának ünnepén,

1992. október 8-án történt. A falak felszentelését az épület körüljárásával Kögl Lénárd végezte, aki a szentmise egyik koncelebránsa is volt. A prédikációt az ünnepségre Magyarországra látogató adományozó, Mészáros Tibor mondta. A templom másfél évvel később készült el, már a hívek és más jótévedők adományaiból: ekkor áldotta meg – immár érsekként – Szendi József az oltárt és a tabernákulumot a Magyarok Nagyasszonya-szoborral együtt. 1997-ben építették külső harangtoronyát.

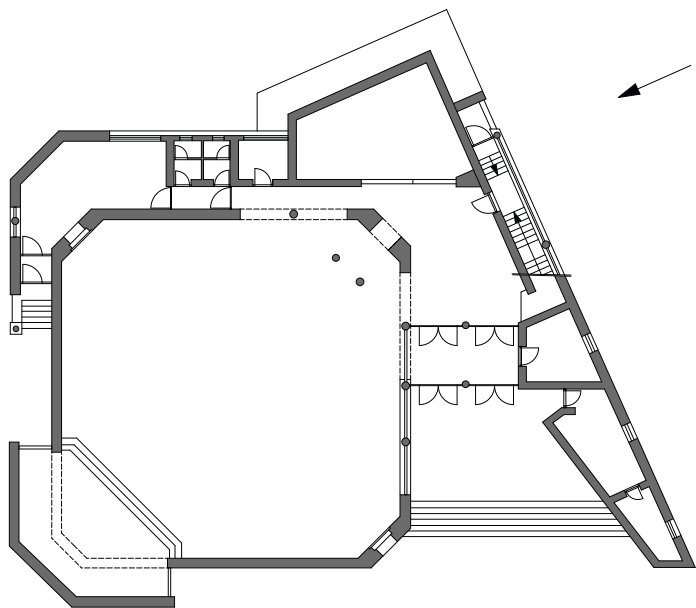
A Cholnoky Jenő és az Ady Endre utca keleti sarkán, homlokzatával a Cholnoky utca felé fordulva, lakótelepi házak mellett, egy korábban beépítetlen területen emelkedik a terepszint felett 1 méterrel meghatározott vezérszinten a sarkain levágott négyzet alaprajzú épület, melyhez nyaktaggal összekötve egy ék alakú oldalszárny csatlakozik. A templom és oldalszárnya két, alaprajzilag és funkcionálisan is elkülönülő térforma, közéjük ékelődik be a bejárat előtti előtér, amelyhez lépcsősor vezet fel. Az épület külső és belső burkolata is klinkertégla. Keresztje, amelyet az épülettől különálló szerkezet tart 17 méter magasságban, a bejárat bal oldalán helyezkedik el. A bejárat jobb oldalán egy, a téglafalra épített faszerkezetű harangtorony van, félköríves védőtetővel. A templomtér tetőgerince, amely egyben felülvilágító is, a négyzet

234. kép
A Magyarok Nagyasszonya-templom külső összképe

észak-déli átlója mentén van, innen fut le mindkét sarokra. A templomtér sarkain levágott négyzet alaprajzú, amelyben a padok átlósan helyezkednek el, oltára a négyzet nyugati sarkán, bejárata ezzel szemben, a kórus alatt van. A bronz szentségtartó és fölötte koronás Mária faszobor vascsövek között helyezkedik el. A terem sarkaiban, illetve a falak mentén képzőművészeti alkotások vannak elhelyezve: a Magyarok Nagyasszonya – fejét a Szent Korona fémből készült hiteles másolata ékesíti –, Szent József, Szent Antal szobrok és a Feltámadt Krisztus megjelenik Szent Tamásnak című kétalakos kompozíció, M. Nagy József veszprémi faszobrász alkotásai. A keresztúti képeket Szentgyörgyvári M. Palládia kalocsai

235. kép
A templom alaprajza

236. kép
A belső összképe az oltár felé

iskolanővér festette. Udvardi Erzsébet két festménye a templomban Devictus vincit című képe a hajóban és a Visszatérés Egyiptomból című szárnyasoltár a kápolnában. A templomban továbbá Yrsa von Leistner bronz szobrai: Szent Erzsébet, Szent István és egy Mindszenty-portré. A kápolna, amely a hajóhoz csatlakozik, egyben Mindszenty-emlékterem is a bíboros relikviáival. A Juhamus O30-as, három manuális, 39 regiszteres orgona 1998-ban került felállításra. A sekrestye lengyel, római, veszprémi és magyarszéki miseruhákat, illetve liturgikus tárgyakat őriz. A templom két harangja közül a nagyobbik a 420 kg tömegű, 1997-ben készült Szent József, illetve a kisebbik a 115 kg tömegű, 2009-ben készült Borromei Szent Károly harangok.

Initially, the Cholnoky housing estate in Veszprém belonged to the parish church of Saint Margaret, but almost at the same time as the residential buildings were being erected, the need to build a chapel arose. First a chapel set up in the

237. kép
A belső összképe a karzat felé

basement of a residential building was used by the congregation and, in 1992 the building, now known as Our Lady of Hungary Church or Mindszenty Memorial Church, was consecrated. The construction costs were initially covered by the former secretary of Cardinal József Mindszenty, Dr. Tibor Mészáros. The building of the church was overseen by parish priest Tamás Schall and it was designed by architect Gyula Ruttkay.

The building, which has a square layout with the corners cut off, stands next to a housing estate on a previously empty plot, on the eastern corner of Cholnoky Jenő and Ady Endre Streets, its façade facing Cholnoky Street. It is connected by a narrow section to a wedge-shaped side wing. The church and its side wing are two different areas separated both in their ground-plan and in terms of function. There is an entrance hall inserted between them with a flight of stairs leading up to it. The external and internal walls are clad in clinker brick. The cross, supported by a 17-metre stand-alone structure, is located to the left of the entrance. To the right of the entrance is a timber-framed belfry with a semicircular arched canopy on top of the brick wall, which was added later, in 1997. The roof ridge, which also serves as a skylight, runs along the north-south diagonal of the square structure, stretching down to both corners. The church interior is a square with its corners cut off; the pews are arranged diagonally. The altar is in the western corner of the square, and the entrance is opposite the altar, under the choir. The bronze tabernacle and the crowned wooden statue of Mary is set between iron pipes. Contemporary works of art are displayed in the corners of the room and along the walls. The chapel adjoining the nave also serves as the Mindszenty memorial room with relics of the Cardinal.

238. kép
Szűz Mária a gyermek Jézussal az oltárról

239. kép
A szentségház

FELHASZNÁLT IRODALOM:

BÁNDI László (szerk.):

Emlékhelyek Veszprém megyében.
Veszprém, 1996. 340.

KARLINSZKY Balázs:

A veszprémi Magyarok
Nagyasszonya-kápolna és
-plébániatemplom építése (1988–1994).
In: Veszprémi Szemle 60. 2021. 1. 74–89.